

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

Vérnyomásmérő készülékeket működtető szoftverek szerzői jogi védelme

Ügyszám: SZJSZT 21/2003/1-3

Az eljáró tanács megállapítja, hogy a tárgybeli ügygel összefüggésben büntetőeljárás van folyamatban. Ezen büntetőeljárás keretében a Szerzői Jogi Szakértő Testülethez megkeresés érkezett. Az eljáró rendőrkapitányság a Szerzői Jogi Szakértő Testület rendelkezésére bocsátotta a birtokába került dokumentumokat, illetőleg bizonyítékokat, melyek a következők:

- 1 db T. vérnyomásmérő készülék
- 1 db Felhasználói kézikönyv,
- a készülék működtető számítógépes programjának vérnyomásmérést végző szegmensének forráskódja CD-n, illetve nyomtatott formában.

Az eljáró tanács a bíróság által átadott és a fenti dokumentumok, illetőleg bizonyítékok ismeretében és felhasználásával alakította ki a bíróság részére a véleményét.

A bíróság által feltett kérdések:

1. Állapítsa meg a szakértő, hogy a felperesi készüléket működtető program eredeti, egyéni alkotás-e, avagy ahhoz hasonló már korábban ismert és alkalmazott számítógépi program volt.
2. Amennyiben a felperes készülékét működtető program olyan számítógépi programalkotás, amely szerzői jogi védelem alatt áll, mert egyéni eredeti jellegű alkotás, úgy állapítsa meg a szakértő azt, hogy az alperes készülékét működtető program mely részleteiben vagy egészében hasonlít a felperesi programhoz.
3. Amennyiben az alperes működtető programja hasonlít a felperes működtető programjához, a szakértő állapítsa meg, hogy a hasonlóság hány százalékra tehető, és nyilatkozzon arról is, hogy mindezek után készülhet-e az alperes programja a felperes programja alapján, ez valószínűsíthető-e és milyen mértékben.

A felperes által feltett kérdések:

1. Mely készülékekben működik az alperes által benyújtott program?
2. Hány programverziót készített és bocsátott ki alperes a készülékeiben, s ezek közül melyeket nyújtotta be a bíróság felhívására szakértői vizsgálat céljából?

3. Bizonyítható-e, hogy a benyújtott forráskód(ok)ból fordítással előállítható(k) a benyújtott tárgykód(ok)?
4. Továbbá a benyújtott tárgykód(ok) azonos(ak)-e a kibocsátott készülékek működtető programjával? A fordításhoz milyen fordítóprogramot használnak, s az honnan származik?
5. Az alperes által benyújtott tárgykód(ok) bármelyike azonos-e a felperes által benyújtott tárgykóddal?

Az eljáró tanács válasza a bíróság által feltett kérdésekre:

Ad 1. Az M. Kft. által elkészített program és szerkezet egyéni, eredeti jellegűnek minősíthető. Nincs az eljáró tanács birtokában olyan tény, illetőleg adat, amelyből arra lehetne következtetni, hogy ennek ellenkezője bizonyításáért bárki bírósághoz fordult volna.

Az M. Kft. által készített vérnyomásmérő készülékben alkalmazott vérnyomásmérési elv egyedi, eredeti jellegű, annak megvalósítása önálló szoftverfejlesztésen és programozási módszereken alapul.

Funkcionálisan hasonló programok léteznek, mert azonos feladatra készültek a programalkotások. A vérnyomásmérők mint számítógéppel működtetett eszközök, régóta fejlesztett és használt eszközök. Azokat hasonló cél és feladat megvalósítására (vérnyomásmérés) fejlesztették. Annak ellenére, hogy a készülék és a feladat hasonló, az azt működtető szoftver egyedi, és más fejlesztőcsoport által szükségszerűen újszerű megoldásokat tartalmazó eljárásokat, programozási fogásokat, megoldásokat kell, hogy tartalmazzon. Az eredeti jelleget nem zárja ki, hogy hasonló készülékek korábban már voltak.

Ad 2. A bírósági eljárás során a felperes M. Kft. a jelen szakvélemény 1. számú mellékletének 1. pontjában felsorolt forrásprogramokat, illetve tárgyakat bocsátotta a bíróság rendelkezésére.

A bírósági eljárás során az alperes T. Kft. a jelen szakvélemény 1. számú mellékletének 1. pontjában felsorolt forrásprogramokat, illetve tárgyakat bocsátotta a bíróság rendelkezésére.

Az eljáró tanács megállapítja, hogy a felperes beadta a vitatott szoftver forráskódját. Az alperes által beadott forráskód nem a vitatott időszakban keletkezett, hanem az fejlesztés, módosítás eredménye. Az alperes által beadott készülék 2003. évben készült, az abban lévő működtető szoftver nem alkalmas arra, hogy azt a felperes által benyújtott forráskóddal összehasonlítsuk. A fentiek szerint nem azonos forráskódot nyújtott be a két fél. Az alperes által benyújtott forráskód nem a felperes által vitatott forráskód. Ennek ellenére az eljáró tanács megvizsgálta a beadott forráskódokat abból a célból, hogy az esetleges azonosságok és hasonlóságok alapján kimutassa vagy kizárja annak lehetőségét, hogy a két forráskódnak közös az eredete.

Az eljáró tanács megállapítja, hogy a két program hasonló jellegű. A következőkben néhány olyan egyedi megoldásra mutat rá, amelyek kidolgozása a felperes és az alperes által átadott programban azonos vagy nagyon hasonló. Az eljáró tanács a bemutatott példákba nem vette bele azokat a rutinjellegű eljárásokat és megoldásokat, amelyek programozása és programnyelvi megvalósítása közismert, s általánosan használt a programozók körében (könyvtári rutinok).

- Jelfeldolgozás: mindkét szoftver 120 ms (ezredmásodperc) távolságú mérőpontok különbségét használja.
- A maximális amplitúdó meghatározását mindkét szoftver parabolaillesztéssel végzi (egyéb vérnyomásmérő készülékeknél jellemző az egyenes illesztés).
- Mindkét szoftverben megtalálható a parabola maximum meghatározása modul, azonban ezt a modult az alperes nem alkalmazza a programjában, a programsorok mégis teljesen azonos formában megtalálhatóak mindkét szoftverben.
- A mért illetve a számolt vérnyomáseredményt mindkét szoftverben ellenőrzik. Az ellenőrzésre használt konstansokat az ésszerűség határain belül a programozó tetszőlegesen határozhatja meg. Mindkét szoftver vérnyomásmérés systole maximumának 305, minimumának 40 Hgmm, a diastole mérték maximumának 205, minimumának 25 Hgmm-es értéket állapít meg.
- Azonos hibakódok is vannak mindkét forrásban. A hibakódokat azonos számmal jelölték. A hibakód egyedi, azt a programozó ugyancsak tetszőlegesen választhatja meg.

Válasz a kérdésre: Általánosságban elmondható, hogy a alperesi és a felperesi forrásprogramok hasonlóak egymáshoz, azok egyes részletei azonosak.

Ad 3. Az eljáró tanács megállapítja, hogy a vizsgált – felperes és alperes által benyújtott programok – legfeljebb 8-10%-ban hasonlóak. Az eljáró tanács ismételten felhívja a figyelmet arra, hogy a felperes programja 1998-ban készült, az alperes programját a bejegyzés szerint 2003-ban módosították utoljára. Azaz az alperes nem a felperes által kifogásolt szoftver forráskódját és tárgykódját adta be. Az alperes által benyújtott forráskód teljesen más hardver környezetre van kifejlesztve, mint a vitatott szoftver. Mindezek ellenére a felperes és az alperes szoftverében olyan hasonlóságok és egyezőségek vannak, amelyek azt támasztják alá, hogy az alperes forrásprogramja egy felperesével azonos forrásprogram átdolgozásából származik.

Az eljáró tanács megállapítja, hogy az alperesi program készülhetett a felperesi program alapján. Az alperesi program olyan modulokat tartalmaz, amelyek programozás során véletlenül, azonos módon nem kerülhettek be a forráskódba.

Az eljáró tanács válasza a felperes által feltett kérdésekre:

Ad 1. A T. Kft által vizsgálatra átadott vérnyomásmérő készülékben, a „TPhone otthoni vérnyomásmérő készülék”-ben működik az alperes által benyújtott program. Ez megtalálható a T. FORRÁSKÓD feliratú CD lemeztok, benne FORRÁSKÓD T.-DAY-PHONE T. KFT 2003.09.16 feliratú TDK CD lemezen.

Ad 2. Az eljáró tanács a rendelkezésére álló iratokból nem tudta megállapítani, hogy alperes hány program verziót készített és bocsátott ki.
Az alperes a bíróság felhívására 1 db T. forráskód feliratú CD lemeztok, benne forráskód T.-DAY-PHONE T. Kft. 2003. 09. 16. feliratú TDK CD lemez tartalmát bocsátotta rendelkezésre.

Ad 3. A felperes adott be (CD-n) tárgykódot, az alperes nem. Felperes forráskódját át lehet alakítani tárgykóddá, az alperes szintén már átalakított tárgykódja magában az átadott készülékben megvan és onnan kiolvasható lenne. A két tárgykód összehasonlítását az eljáró tanács nem végezte el, a szakvélemény fentebb kifejtett következtetései függvényében ez már irreleváns.

Ad 4. Az alperes nem adott be külön tárgykódot. A használt fordítóprogramjára a peranyagban adat nem lelhető fel.

Ad 5. Az alperes által benyújtott – az átadott készülékben található – tárgykód nem azonos a felperes által benyújtott tárgykóddal, mert az alperes által benyújtott forráskód és a készülékében található tárgykód egy folyamatos fejlesztés eredménye. A lefordított tárgykód már akkor sem azonos, ha egy karakter megváltozik a forráskódban.

Az eljáró tanács megjegyzi, hogy az alperesi készülék SAMSUNG KS 88P2432 típusú mikrovezérlővel, a felperesi készülék 80C552 típusú mikrovezérlővel működik. A két mikrovezérlő eltérő utasításokat használ. A fordítást követően a tárgykódok nem egyezhetnek meg. Az eljáró tanács felhívja a figyelmet arra, hogy a peranyagban a felperes egy szinte azonos hardvert és szoftvert kifogásol, a hardver hasonlóságát az alperes sem vitatta. Az alperes által benyújtott készülék alapvetően eltérő, a benyújtott szoftver nem a vitatott szoftver.

Budapest, 2004. január 26.

Dr. Novák Tamás
a tanács elnöke

Karácsony József
a tanács előadó tagja

Krajcsovits Márton
a tanács szavazó tagja

A bíróság által, az alperes beadványában foglaltak szerint pótlólag feltett kérdések:

1. Milyen korábban ismert vérnyomásmérési elvek teszik egyéni, eredeti jellegűvé felperesi programot?
2. A két program közötti, Szakértői Testület által állított, 8-10%-os hasonlóság a vérnyomásmérési elvek szintjén jelentkező hasonlóság, vagy a programsorok szintjén megjelenő azonosságot jelent, leszámítva a rutinszerű programozói eljárásokat és megoldásokat (könyvtári rutinok).
3. Alperes programja készülhetett-e az általa jelen beadványban leírt és annak mellékletét képező anyagok felhasználásával saját fejlesztőmunka eredményeként, ha nem, miért nem?

Az eljáró tanács válasza a feltett kérdésekre:

Ad 1. Az eljáró tanács ismételten rámutat arra, hogy nem a vérnyomásmérési elvek teszik egyedi eredeti jellegűvé a felperesi számítógépi programot, hanem az, hogy az ismert vérnyomásmérési elv mellett egyéni, eredeti jellegű szoftverfejlesztési és programozási módszereket alkalmaztak a fejlesztők, abban újszerű megoldásokat tartalmazó eljárások, programozási fogások és megoldások találhatóak.

Ad 2. A két program közötti 8-10% hasonlóság a programsorok szintjén megjelenő azonosságot jelent. Mint ahogy korábban is utalt rá az eljáró tanács, az alperes nem azt a programot adta be, amit felperes vitat, hanem annak olyan átdolgozott változatát, amit 2003. évig folyamatosan fejlesztett, ennek ellenére fedezhető fel a számos azonosság a két program között.

Ad 3. Igen, az alperes által leírt és annak mellékletét képező anyagok felhasználásával készülhetett az alperesi program, azonban ehhez – a korábbiakban leírtaknak megfelelően - a felperes programját is szükségyszerűen fel kellett használnia.

Ezt támasztják alá az olyan azonos programsorok, amelyek nem a rutinszerű programokra terjednek ki.

Budapest, 2005. január 12.

Dr. Novák Tamás
a tanács elnöke

Karácsony József
a tanács előadó tagja

Krajcsovits Márton
a tanács szavazó tagja

A bíróság végzésében az SZJSZT 21/2003/2. számú kiegészítő szakvélemény magyarázatát kérte.

1. Milyen egyéni eredeti jellegű szoftverfejlesztési- és programozási módszereket alkalmaztak a fejlesztők, amelyre utal a kiegészítő szakértői vélemény összefoglalóan, illetőleg milyen újszerű megoldásokat tartalmazó eljárásokat, programozási fogásokat és megoldásokat találtak a felperesi programban?
2. A kiegészítő szakértői vélemény a programsorok szintjén megjelenő 8-10% azonosságot jelölt meg, illetőleg annak ellenére, hogy az alperes a 2003. évi folyamatosan fejlesztett, átdolgozott programváltozatot mutatott be, mégis számos azonosságot fedezett fel a Testület a két program között, ezekből az azonosságokból a legdöntőbbeket szíveskedjenek közölni.
3. A Testület adjon bővebb magyarázatot arra vonatkozóan, hogy mely alperesi programrészekből vagy sajátosságokból, stb. következik az, hogy szükségszerűen felhasználták a felperes programját is a saját program készítésénél.
4. Melyek azok az azonos programsorok, amelyek nem a rutinszerű programokban is megtalálható programsorok?

Az eljáró tanács válasza:

Ad 1. Nem a vérnyomásmérési elvek teszik egyedi eredeti jellegűvé a felperesi programot, hanem az, hogy az ismert vérnyomásmérési elv egyedi, eredeti jellegű megvalósítása önálló szoftverfejlesztésen és programozási módszereken alapul. (Az eljáró tanács rámutat arra, hogy ez a ténymegállapítás már szerepelt a 2004. január 26-ai szakértői állásfoglalásban, annak 2. oldalán ad 1. pont alatt. Az eljáró tanács megítélése szerint az alperes jelen ügy valódi természetétől eltérően szabadalmi jogi jellegű megközelítésre törekszik, jóllehet az adott kérdést szerzői jogi megközelítésben kell vizsgálni.)

Egyéni, eredeti jellegű szoftverfejlesztési–programozási módszerek:

A felperes minden programsorát egyéni eredeti jellegűnek tekinti az eljáró tanács mindaddig, amíg az erre jogosult bíróság, más harmadik fél által be nem nyújtott adatok alapján ettől eltérően nem dönt. A felperes programja *a Szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény* (továbbiakban Szjt.) *1. § (2) bekezdés c) pontja értelmében a számítógépi programalkotás, szerzői jogi védelem alá esik. Ugyanezen tv. 9. § (1) bekezdése szerint „A szerzőt a mű létrejöttétől kezdve megilleti a szerzői jogok – személyhez fűződő és vagyoni jogok – összessége”.* Ezt csak egy korábban más által készített, hasonló programsorokat tartalmazó programalkotás tenné kétségesé, de ilyet a Szakértő Testület

rendelkezésre bocsátott anyagok nem tartalmazznak. Ilyen kereset indításáról az eljáró tanács nem rendelkezik információval és jogerős bírósági határozat sem állapította meg, hogy felperesek nem szerzői az általuk fejlesztett és használt programnak.

Az Szjt. 1. § (6) bekezdése értelmében valamely ötlet, elv, elgondolás, eljárás, működési módszer, vagy matematikai művelet nem lehet tárgya a szerzői jogvédelemnek, azonban nincs törvényes akadálya annak, hogy egy már ismert elv alapján bármilyen módszerrel az elvben foglaltak megvalósításra kerüljenek, ez lehet programozás is. Amennyiben ez a programozás új, egyéni, eredeti jelleggel bír a szerzői jogi védelem megilleti.

Az alperes korábbi 1. kérdésében és a jelen végzésben ismételt hiányolt egyedi vényomásmérési elvek (mint elv) az Szjt. 1. § (6) bekezdése értelmében kifejezetten kizártak a szerzői jogi védettség alól, tehát az alperes által hivatkozott szakirodalom és az abban leírt elvek nem érintik és nem teszik kétségessé a felperesi szoftver szerzői jogi védettségét. A bíróság kérdésére a teljesség igénye nélkül néhány példa a felperesi program egyéni eredeti jellegére:

- a jelfeldolgozás során 120 msec távolságú mérőpontokon mért amplitúdó különbségének számítása: 120 ms távolságú mérőpontok használata alperes állítása szerint elterjedten alkalmazott módszer, ugyanakkor a szabadalmi leírásban erre 100 ms az ajánlott érték : (középső nagy bekezdés 7. sora : „...(for instance 100 ms as an example)...”.
- Fenti amplitúdó különbségekből újabb függvény képzése és azon további mérés technikai átalakítások végzése: még ennél is fontosabb szempont, hogy M. programjában nem ütésenként egyszeri mérésről van szó (egymástól 120 msec távolságra lévő nyomás adatok különbségének képzéséről), hanem ilyen mérések sorozataként előállított adatok további feldolgozásáról. Ilyen megoldást egyetlen szabadalmi leírás sem említ, mégis az alperesi program is ezt a módszert alkalmazta.
- Az amplitúdó csúcserkének meghatározása parabola-illesztéssel (szemben az általánosan használt egyenes-illesztéssel).
- A mindkét programban (alperes, felperes) szereplő és az alperes által egyértelműen alkalmazandónak vélt csúcserké 50%-ánál leolvasott systole és 75%-ánál leolvasott diastole értékek helyett például a szabadalom (USP 4,796,184) 75% és 80%-nál ajánlja leolvasni a systole és diastole értékeket.

Ad 2-4. Az alperes által benyújtott program 2003-ig módosított, fejlesztett program, amiben még mindig vannak olyan programsorok, amelyek betűre megegyeznek, s olyan rutinok, amelyek nem kellenek a programba, de korábban valamikor bekerültek, nem használja azokat egyik modul sem, és mégis sajátos módon megegyezik a felperes programsoraival.

A 8–10%-os hasonlóság a programsorok szintjén megjelenő azonosságot jelent, a hasonlóság áttekintésére az eljáró tanács mellékeli az 1. számú melléklet táblázatát. Az eljáró tanács megjegyzi, hogy az alperes nem azt a programot adta be, amit a felperes vitat, hanem annak olyan átdolgozott változatát, amit 2003. évig folyamatosan fejlesztett. Ennek ellenére számos azonosság van a két program között, melyet az 1. számú melléklet tartalmaz.

Két függetlenül fejlesztett programalkotás esetén azonos elnevezések és azonos funkcionális felosztás csak véletlenszerűen, elvétve fordulhatnak elő. A két vizsgált programban a fentiek szerint azonos programsorok, azonos hibakódok, azonos elnevezések, azonos konstansok találhatók.

Budapest, 2005. június 30.

Dr. Novák Tamás
a tanács elnöke

Karácsony József
a tanács előadó tagja

Krajcsovits Márton
a tanács szavazó tagja